

1: Jezus wordt ter dood veroordeeld

Mevrouw de voorzitter,

Hier sta ik dan.

Dat ik dit durf, dat ik dit durf geachte afgevaardigde? Natuurlijk durf ik dit, natuurlijk sta ik hier, ik ben niet bang.

Ik kan niet bang zijn: ik moet hier staan.

Naakt en toch onkwetsbaar voor uw hoon.

Ja, wat ik zeg, naakt en toch onkwetsbaar voor uw hoon.

Ik ben niet bang om ook vandaag boete te doen.

Boete voor mezelf,

Boete voor degene die in mij geloven

en zeker boete voor al die mensen die niet in mij geloven.

Dus ook boete voor u,

voor u,

en voor u.

Als u vindt wat u vindt, en dat vindt u, anders zou ik hier nu niet onder deze omstandigheden staan, dan kan ik niets anders doen dan mijn lot aanvaarden.

Mijn lot, mijn boete, voor ons leven.

Dat leven eindigt niet als ik hier verdwijn.

Het begint pas.

Laten we uw uitspraak, geachte Kamer, laten we uw uitspraak zien als de schoonheid waar we in onze democratie op wachten.

Laten we het zien als het nieuwe begin

Waarmee we wat er misging achter ons kunnen laten.

Ik heb gefaald, zo gefaald, zo enorm gefaald.

Ja, dank voor uw opmerking. Ik ga over mijn eigen falen, en welke consequenties ik daaraan verbind.

Het zijn voor mij de uiterste consequenties,

maar niet nadat ik een oproep doe aan u allen.

2: Jezus neemt het kruis op zijn schouders

Mevrouw de voorzitter een oproep.

Tikt u eens met uw voorzittershamer

Nog een keer

En nog een keer,

Dank u wel

Slaat u eens tien keer, of meer, zoals u wilt.

Hoort u het ritme.

Als we nu allemaal zouden slaan,

Ieder zijn eigen ritme

Mooi is dat.

We bewerken het hout. Alsof uw hamer een beitel was, of een schaaf of een zaag.

Ieder heeft zijn eigen tempo, zijn eigen slag, zijn eigen geluid.

Laten we elkaar op deze manier leren kennen.

Laten we een houten schaal maken,

Of een kast, of een ronde tafel om aan te vergaderen. Laten we desnoods gezamenlijk een kruis, een urn of een doods-kist maken.

Voel hoe je door hard tikken, en een beetje schaven tot zachtheid komt.

Ik hoor het u zeggen. Dat u het maar slap geklets of zelfs gelul vindt, en dat ik moet hangen. Ja, zo is uw uitspraak, zo zal het gaan.

Maar luister toch nog even, hoe raar ook, als we de goeie kant op schaven, dan krijgen we geen splinters in onze handen. Dan krijgen we een zachte schaal, een mooie kast en een supergoeie tafel om met elkaar van mening te wisselen. Laten we de goeie kant op schaven, en zie, daar hebben we een zachte kist, een zachte urn, en een zacht kruis om aan te hangen.

Dan hang ik voor u.

3: Jezus valt voor de eerste maal onder het kruis

Ik ben hier gekomen met vallen en opstaan.

Nu lig ik hier op de grond, en daar heb ik vrede mee. Ik houd me niet angstvallig vast aan een draadje macht of wat het ook is. Ik ben ervan overtuigd dat ik op dit moment het goede doe, het goede heb gedaan, en uiteindelijk ook het goede blijf doen

Heilig? Nee, nu nog niet. Wel overtuigd van de noodzaak van mijn handelen. Dan lig ik hier op de grond...

... inderdaad en dan trappen jullie nog maar een beetje door op de verschoppeling die ik ben. Ik voel het niet meer. Blijft u maar schoppen, u raakt me niet meer.

Ja, dat is een nieuw inzicht van mij. Als ik niet reageer op uw beschimpingen dan zijn er geen beschimpingen. Ik zou kunnen zeggen dat ze dan als een boemerang op u terugslaan. Maar dat wil ik niet. Ik wil niet dat u geslagen wordt, ik wil niet zelf slaan. Alleen dan komen we er uit. Alles zacht en vredelievend betekent niet dat we geen meningsverschillen kunnen hebben. Laten we vooral blijven praten over hoe het anders moet en beter kan.

Ondertussen heb ik geleerd van mijn eigen falen en ik hoop dat ik daarin een voorbeeld kan zijn. Ik hoop te blijven leren, zolang ik nog recht van leven heb. En mocht dat leven binnenkort voorbij zijn, dan hoop ik wat ik geleerd heb door te kunnen geven aan iedereen die luisteren wil. Aan iedereen.

4. Jezus ontmoet zijn bedroefde moeder

Mevrouw de voorzitter, ik kom van ver

Ja, ik weet dat u uit Limburg komt, u uit Drenthe en u uit Zeeland. Dat weet ik. Ik bedoel niet de letterlijke afstand tot waar u woont.

Ik kom van ver bedoel ik in overdrachtelijke zin

En nee, mijn uitleg wordt niet te moeilijk.

Als puber nam ik afstand van mijn ouders. Ik kon het allemaal wel alleen af. Ik studeerde en nam nog verder afstand van het leven dat mij mijn leven gaf. Ik maakte carrière en kwam ook in de politiek. En nog steeds dacht ik dat ik zonder hen kon.

Hoe dom kon ik zijn.

Voor mijn vader en mij was het te laat, voor mijn moeder niet. Ik had me losgemaakt, maar heb me daardoor nog voller in haar liefdevolle armen kunnen storten. Mijn anker dat ik zelf had weggeslagen kwam terug en ik werd gelukkiger dan ooit, onafhankelijker dan ooit.

Sindsdien noemt u mij, hier in deze Kamer, soms maagdelijk naïef. Daar ben ik trots op. Laten we beslissingen nemen alsof het de eerste keer is. Laat ons niet alles bezoedelen door de geschiedenis.

Maar weet wel waar je vandaan komt.

Ik WEET dat nu.

De tranen van mijn moeder zijn mijn tranen.

Ik heb van haar geleerd om u mijn andere wang toe te keren

Haar vergevingsgezindheid is de mijne geworden.

5. Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis dragen

Via mijn moeder luister ik nu heel anders naar de verhalen van mensen in het land. Vroeger, als ik dat zo mag noemen, laat ik zeggen: een aantal jaar geleden, gebruikte ik de verhalen van mensen tijdens debatten in uw Kamer. Ik wist vaak niet eens om wie het ging. Nu laat ik de verhalen tot me doordringen en word ik één met de verhalen. Het zijn verhalen van verdriet, van onbegrip én van verzoening.

Ik sprak twee buurmannen, die niets van elkaar moesten hebben. ‘Wat moet die Syriër in mijn land. Hoezo kan hij naar zijn eigen land terug op vakantie. Hoezo heeft hij zo makkelijk een huis, terwijl mijn dochter op een eeuwenlange wachtlijst staat. Hoezo? Waarom? Hoe kan dat toch?’

Heel veel boosheid, en ik begrijp die boosheid.

Dan de gedachtes van de andere buurman: Hoe komt het toch dat ik geen contact krijg met mijn nieuwe omgeving. Het land waar ik nu ben is zo genereus, maar waarom zijn de inwoners zo afstandelijk? Mijn buurman lijkt me een aardige vent, maar waarom zegt hij nooit iets terug als ik hem groet? Waarom doet de dochter van de buurman zo boos tegen mij en mijn vrouw. Wat heb ik misdaan? Wat kan ik er aan doen?

De buurmannen kwamen toevallig met elkaar in gesprek tijdens oud- en nieuw. Ze schrikken zich beiden rot van het vuurwerk. Kruipen het liefst onder tafel en komen in eerste instantie niet buiten. Hun dochters stonden wel buiten. Het was al een eerste verzoening toen de dochters aan elkaar vroegen: waarom is jouw pappa er niet?

Bijna tegelijkertijd viel het woord oorlog. De vuurwerkbommen roepen ernstige associaties op. Ik zal niet in detail treden over de oorlog van de één en de oorlog van de ander. Maar de Nederlandse Kosovoveteraan begrijpt de Syrische veteraan nu veel beter, en andersom.

Ze praten met elkaar. Niet over de oorlog, maar over het leven, over de toekomst. Hun eigen toekomst en de toekomst van hun kinderen. Die toekomst ligt in hetzelfde land. Die toekomst ligt in Nederland.

De mannen begrijpen elkaar en hebben waardering voor elkaar.

6. Veronica droogt het gelaat van Jezus

Ik ben enorm onder de indruk van de verhalen van de oorlogsveteranen. Ik heb tientallen vergelijkbare verhalen gehoord. Verhalen die van onbegrip in begrip overgaan. Bijvoorbeeld die ex-verslaafde man en die alleenstaande Irakese moeder. Ik was tot tranen geroerd hoe zij elkaar gevonden hebben.

Ze ontmoetten elkaar bij de voedselbank. Zij aan de uitdeeltkant, hij aan de ontvangstkant. Hij dacht in eerste instantie: ben ik van zo'n hoofdzaak afhankelijk. Zij dacht: wat is er misgegaan in het leven van deze man.

Toen het Samira duidelijk werd dat John niet alleen voor zichzelf kwam, begon hun gesprek, en ze zijn nog steeds niet uitgesproken. Hij sprak vol trots over zijn twee kinderen. Zij over die vier van haar.

Ik kwam in contact met deze twee mensen toen ze elkaar een paar jaar kenden. Ze hadden me uitgenodigd om hun wekelijkse gezamenlijk avondeten bij te wonen. Hij kookt de ene week, zij de andere. Ze raken met hun hele gezinstafel vol niet uitgepraat over hun levens, en hoe ze elkaar kunnen helpen. Ze zijn trots op elkaar.

Ik zat er stilletjes bij, te luisteren.

Natuurlijk had ik een camerateam kunnen uitnodigen om dan op televisie verslag te doen van deze ontmoeting. Maar dan zou het om mijn aanwezigheid gaan, dan zou het verhaal van Samira en John, deze twee helden, anderszins worden.

Ik vertel het nu toch, om duidelijk te maken dat verzoening overal is. Dat begrip nooit ver weg hoeft te zijn, en dat mensen overal in het land elkaar vinden.

De televisie, de radio en de kranten zouden misschien meer op zoek mogen gaan naar dit soort verhalen.

Tegenstellingen zijn mooi. Daar kunnen we beter van worden. Zo heb ik, mevrouw de voorzitter, vaak meegemaakt in uw Kamer.

Maar alleen maar het benadrukken van tegenstellingen maakt de wereld wel heel erg zwart. Het wit, de schoonheid, de gezamenlijkheid, sneeuwt onder in een vage waas van negativisme.

Dank voor uw interruptie. Ik denk niet dat ik de media de schuld geef van het zwart-wit denken. Voor mijn gevoel doen we het allemaal. Dus niemand is schuldig.

Laat ik het op mezelf betrekken. Ik vond het altijd leuk om mijn tegenstanders voor schut te zetten in debatten. Ik kon dan met een tevreden gevoel naar huis gaan.

Ik heb inmiddels geleerd dat het mooier is als je mensen geen hak zet, als je mensen niet tegen je op zet, als je mensen gewoon in hun waarde laat. Ik hoop deze les met jullie en via jullie met de media te delen, en via de media met het land.

En ja, dat is een totaal verheven gedachte. Ik noem het zelf liever naïef.

Laten we naïef zijn, of niet zijn.

7. Jezus valt voor de tweede maal onder het kruis

Mevrouw de voorzitter, geachte afgevaardigden. Is het een schande om het kruis niet te kunnen dragen. Is het een schande om de zware last niet te kunnen dragen? Ik ken mijn zwakheden inmiddels en loop er niet voor weg.

Had ik eerder geweten hoe dat werkt, had ik het eerder gedaan. Iedereen maakt fouten, en ik in het bijzonder. Misschien ben ik nog steeds wel fout bezig.

Dat is goed om te horen dat u mij steunt. Goed om te horen dat het om steeds bredere steun gaat. Niet alleen uit de hoek waar ik vandaan kom, niet alleen uit de hoek waar ik binnen de coalitie afspraken mee heb gemaakt.

Ik word emotioneel als ik merk dat u mij steeds meer steunt. Ik zeg het er maar bij, want emoties zijn bij mij nog steeds moeilijk af te lezen.

Fijn dat u mij steunt als ik opnieuw val, met het zware kruis boven me. Het kruis dat we met z'n allen gemaakt hebben. Het kruis dat een symbool van boosheid was, van onverdraagzaamheid. Ik krijg steeds meer het idee dat het een kruis is dat we allemaal dragen. Een gezamenlijk kruis.

Laat mij dan vallen in een ultieme poging om u rechtop te laten staan.

8. Jezus troost de wenende vrouwen van Jeruzalem

Dank voor deze interruptie.

Mevrouw de voorzitter: het doet mij deugd dat het inzicht komt. En ik leer ook van u, nu. Emoties kun je tonen. Dat had ik misschien eerder zelf moeten doen.

Wat maakt ú nu zo emotioneel?

... Mogen we de vergadering even schorsen. Ik kom naar u toe en leg mijn arm om uw schouders.

9. Jezus valt voor de derde maal onder het kruis

Oe, daar sta ik dan opnieuw. Ondanks de schoonheid in deze kamer. Wat gebeurt er toch allemaal.

Het kruis valt mij zwaar. Ik lig opnieuw en natuurlijk kruip ik weer op. Natuurlijk, natuurlijk .

Ik lig opnieuw op de grond, en overdenk mijn leven. Mijn politieke leven en mijn andere leven zijn één geworden. Zoals ik hier voor u sta, gevallen, niet staand. Ik lig hier aan uw voeten en het is goed zo. Het is goed zo.

Het is goed zo.

10. Jezus wordt van zijn kleren beroofd

Hoe ik er uit zie, hoe ik gekleed ga, kan me nu niet meer schelen. Ik sta hier in al mijn naaktheid en onkwetsbaar voor uw hoon. Voer uit wat u uit te voeren hebt, doe het snel. Maar denk aan wat ik eerder gezegd heb:

Ik ben niet bang om ook vandaag boete te doen.

Boete voor mezelf,

Boete voor degene die in mij geloven

en zeker boete voor al die mensen die niet in mij geloven.

Voor u, voor u en voor u

Mag ik u nog een keer vragen om de hamer te pakken mevrouw de voorzitter. En u Kamerleden ook.

Laten we allemaal slaan

11. Jezus wordt aan het kruis genageld

Hier hang ik. Hoe mooi is het om in gezamenlijkheid te sterven. In de wetenschap dat het goed is.

Laat het zijn zoals bij de bananenboom. Iedereen plukt de vruchten van de boom en als de vruchten op zijn, als de bananen geplukt zijn, dan gaat de boom dood. De boom wordt voor een deel gekapt. Wat overblijft wordt gebruikt om nieuwe bomen te voeden. Zodat er weer nieuwe bomen groeien waar anderen de vruchten van plukken. Als die nieuwe bananen op zijn, dan herhaalt het zich. Al eeuwenlang en het gaat nog eeuwen door.

12. Jezus sterft aan het kruis

Een minuut tikken, geen tekst.

13. Het lichaam van Jezus rust in de armen van zijn moeder

Hier spreekt mijn bedroefde moeder.

Ik was mijn dochter kwijt en ben blij dat ik haar weer teruggevonden heb. Hier in Uw Kamer, aan het eind van haar lange, lange loopbaan in de politiek.

De tranen van mijn dochter zijn mijn tranen.

Ik heb haar geleerd om haar andere wang toe te keren

Mijn vergevingsgezindheid is de hare geworden.

Ik ben trots op hoe ze het gedaan heeft. We hebben het er regelmatig over gehad. Voor haar waren de laatste jaren ook gezamenlijk. Dochter en moeder in de grote boze wereld. Ik kan geen woorden vinden die omschrijven hoe knap ze het gedaan heeft in mijn ogen. Zij stond daar maar klappen op te vangen en ik bleef maar zeggen dat ze naïef moest blijven. Maagdelijk naïef, zoals U het noemde.

Laat ons een voorbeeld zijn. Laat ons voorleven dat puberige dwalingen er bij horen, laat ons voorleven dat je uiteindelijk altijd weer bij de kern uitkomt. Laat het leven van mijn dochter een voorbeeld zijn voor ons allemaal.

Ik ben ervan overtuigd dat het dan beter gaat met de wereld, en daarmee met u, en met mij ook. Het maakt mijn verdriet dragelijk.

14. Jezus wordt in het graf gelegd

Laten we uw uitspraak, geachte Kamer, laten we uw uitspraak zien als de schoonheid waar we in onze democratie op wachten. Laten we het zien als het nieuwe begin. Waarmee we wat er mis ging achter ons kunnen laten.

We hebben samen een zacht kruis gebeiteld, een doodskest geschaafd, een tafel voor ons allen gespijkerd.

Spreek de woorden van mijn dochter, en red de wereld.